

Från idé till slutprodukt: Glims och Finns sommar- teaters 50-åriga historik

En processbeskrivning för skapandet av Glims och Finns sommar-
teaters historik

Fanny Hellström

Lärdomsprov

Kulturproducent

2024

Lärdomsprov

Fanny Hellström

Från idé till slutprodukt: Glims och Finns sommarateaters 50-åriga historik. En processbeskrivning för skapandet av Glims och Finns sommarateaters historik.

Yrkeshögskolan Arcada: Kulturproducent, 2024.

Uppdragsgivare:

Esbobygdens ungdomsförbund rf

Sammandrag:

Finns sommarateater är en liten amatörteater i Esboskogarna som satsar på teaterpjäser för hela familjen. Mellan åren 1973 och 2005 befann sig sommarateatern vid Glims gårdsmuseum i Bemböle och kallades för Glims sommarateater, men år 2006 flyttade teatern till Köklax och fick namnet Finns sommarateater. År 2023 fyllde Glims och Finns sommarateater femtio år och ville fira det med att skapa en historik över de åren som gått eftersom det inte fanns någon tidigare nedskriven historik. Projektet föll i mina händer efter att jag hade praktik inom mina kulturproducentstudier hos sommarateatern år 2023. Historiken är ett etnografiskt arbete där jag använt mig av semistrukturerade intervjuer och arkivmaterialet för att få fram det mest väsentliga, intressanta och vad sommarateatern betytt för olika personer som varit aktiva inom verksamheten. Sammanlagt intervjuade jag tio personer som har olika kopplingar till sommarateatern från olika årtionden. Själva lärdomsprovet fokuserar sig på syftet, metoden, processbeskrivningen och resultatet av boken. Processbeskrivningen behandlar främst hur och när projektet startades, de olika delarna av processen och varför de specifika personer, texter och bilder blev valda till historiken. Syftet med lärdomsprovet är att få historiken samlad och nedskriven och samtidigt dokumentera arbetsprocessen. Metoden som används för historiken är etnografisk med semistrukturerade intervjuer och fokuserar på att uppbyggnaden är mer visuell än textuell. Metoden som används för lärdomsprovet är dokumentation av processen. Historikens resultat är att sommarateatern har uppskattats och betytt mycket för de som varit med i teatern eller suttit i publiken.

Nyckelord:

Esbobygdens ungdomsförbund, sommarateater, historik, ungdomsförening, arbetsprocess, föreningsverksamhet

Degree Thesis

Fanny Hellström

From idea to final product: The 50-year-old history of Glims and Finns Summer Theatre. A process description for the creation of the history of Glims and Finns Summer theatre.

Arcada University of Applied Sciences: Culture Management, 2024.

Commissioned by:

Esbobygdens ungdomsförbund rf

Abstract:

Finns Summer theatre is a small amateur theatre with family plays in Espoo. Between the years 1973 and 2005 the summer theatre was found next to Glims gårdsmuseum in Bemböle and was called Glims Summer theatre. In 2006 the theatre moved to Kauklahti and therefore had to change their name to Finns Summer theatre. The theatre turned fifty years in 2023 and wanted to celebrate it by creating a book of their history since no history had been written down before. The project became my responsibility after my second internship of my culture management studies at the theatre in 2023. The history is an ethnographic work where I did semi-structured interviews and used materials from the theatre archive to reach the most interesting and important things but also what the theatre has meant to different people that has been active in the theatre during the last fifty years. I interviewed ten people that have different connections and experiences of the theatre from different decades. This thesis focuses on the purpose, method, and the process description of making the history and its results. The process description includes when and how the project started, the different parts of the process and why the people, texts and pictures in the book got chosen to be in it. The purpose of this thesis is to compile and write down the history and at the same time document the work process. I am using an ethnographic method for the history where I do semi-structured interviews and part of the method is also to have the results of the history to be more visual than textual. My method used for this thesis is documentation of the process. The result of the history is that the theatre has been appreciated and meaningful to all the people who was interviewed.

Keywords:

Esbobygdens ungdomsförbund, summer theatre, history, youth association, work process, organisational activities

Opinnäyte

Fanny Hellström

Ideasta valmiiksi tuotteeksi: Kesäteatteri Glimsin ja Finnsin 50-vuotinen historia. Prosessikuvaus siitä, miten lähdin luomaan Kesäteatteri Glimsin ja Finnsin historia.

Yrkeshögskolan Arcada: Kulttuurituottaja, 2024

Toimeksiantaja:

Esbygdens ungdomsförbund rf

Tiivistelmä:

Kesäteatteri Finns on harrastajateatteri Espoossa, jossa on koko perheen näytelmiä. 1973 ja 2005 väliin kesäteatteri sijaitsi Talomuseo Glimsin vieressä Bembölessä ja sen nimi oli Kesäteatteri Glims, mutta vuonna 2006 teatteri muutti Kauklahteen ja sai uuden nimen Kesäteatteri Finns. Vuonna 2006 kesäteatteri täytti viisikymmentä vuotta ja halusi juhlistaa sitä tekemällä historiakirjan, koska aiemmin kirjoitettua historiaa ei ollut. Projektista tuli minun vastuullisuus työharjoitteluni jälkeen vuonna 2023. Projekti on etnografinen teos, jossa olen käyttänyt puolistrukturoituja haastatteluja ja arkistomateriaalia selvittääkseni tärkeimmät ja kiinnostavimmat asiat kesäteatterista sekä sen, mitä kesäteatteri on merkinnyt eri ihmisille kesäteatterissa. Haastattelin kymmentä ihmistä, joilla on erilaisia suhteita teatteriin eri vuosikymmeniltä. Opinnäytetyöni keskittyy tavoitteeseen, käytettyihin menetelmiin, prosessikuvaukseen ja saavutettuihin tuloksiin. Prosessikuvaus käsittelee sitä, miten ja milloin projekti aloitettiin, prosessin eri vaiheita sekä syitä miksi tiettyjä henkilöitä, tekstejä ja kuvia valittiin mukaan historiakirjaan. Opinnäytetyön tarkoituksena on kirjoittaa kesäteatterin historia ja samalla dokumentoida työprosessi. Historiassa käytetty menetelmä on etnografinen puolistrukturoidulla haastatteluilla ja että rakenne on enemmän visuaalinen kuin tekstuaalinen. Opinnäytetyöprojektin menetelmänä käytetään prosessin dokumentointia. Historian tulos on, että Kesäteatteri Glims ja Finns on arvostettu ja se on merkinnyt paljon teatterissa olleille ja yleisössä istuneille.

Avainsanat:

Esbygdens ungdomsförbund, kesäteatteri, historia, nuorisoseura, työprosessi, järjestötoiminta

Innehåll

1	Inledning.....	6
2	Syfte och målsättning	7
3	Bakgrund.....	8
3.1	Definitioner.....	8
3.2	Att arbeta processmässigt.....	8
3.2.1	Hur en skrivprocess kan se ut	9
3.3	Vad är en sommartheater?.....	9
3.4	Finlandssvenska sommarteatrar i Finland	11
3.5	Esboydens ungdomsförbund och dess sommartheater	11
4	Metod	13
5	Processbeskrivning	16
5.1	Starten och historikens uppbyggnad	16
5.2	Genomförandet av projektet.....	18
5.3	Hur en dag kunde se ut att jobba med historiken	24
5.4	Motgångarna och svårigheterna projektet mötte.....	25
6	Avslutning	26
	Källor	30
	Bilagor	32

1 Inledning

Finns sommarteatrs verksamhet firade femtio år 2023 och ville i samband med det skapa en bok om deras historik. Sommarteatern, som fokuserar sig på familjepjäser, finns numera i Köklax i Esbo men de trettiofyr första åren verkade den på Glims Gårdsmuseum i Bemböle. Trots att Finns sommarteatr har år 2023 haft aktiv verksamhet i femtio år, med undantag under covid-19 pandemiåren 2020 och 2021, finns det inte någon nedskrivn historik.

För att fira jubileumsåret och ta vara på det tyckte personalen på Esbobygds ungdomsförbund rf (EBUF), som driver Finns sommarteatr, att det är en ypperlig chans att få teaterns historik nedskrivn och göra en bok som samtidigt illustrerar verksamheten. Personalen och styrelsen på EBUF har ändrats drastiskt bara under de senaste åren. Alla inom förbundet vet med tiden bara mindre om sommarteatrens historia och därför ansåg de att det nu var viktigare än någonsin att få historiken samlad, sammanfattad och nerskrivn. Jag kom i kontakt med förbundet och sommarteatern i januari 2023 då jag fick jobbet som produktionsassistent för teatern. Jobbet som produktionsassistent tog jag som min andra praktik inom mina kulturproducentstudier på Arcada. Efter att spelsäsongen tog slut i juni diskuterade jag med de andra på EBUF om att mitt nästa projekt kunde bli att skriva ner deras femtio-åriga historik eftersom de andra på förbundet inte hade tid att göra det. Under det halva året jag hade jobbat för teatern hade jag redan blivit fäst vid den och vid alla personer runtom och tog mig därmed an projektet, trots att jag ändå inte hade känt till sommarteatern allt för länge. Jag ansåg också att det är en betydelsefull uppgift och viktigt att få gjort och började projektet med spänning i september 2023.

För att kunna skapa en hel bok om Finns sommarteatr krävde det att gå igenom en hel del foton, affischer, tidningsartiklar, verksamhetsberättelser, gamla anteckningar och gamla programblad. Jag fick kontakta ett flertal personer i form av e-post, meddelanden och samtal. Jag fick även möjligheten att intervju flera olika män och kvinnor och ta del av deras erfarenheter och upplevelser från sommarteatern.

2 Syfte och målsättning

Det här arbetet är en rapport och inte ett akademiskt slutarbete, som fokuserar mest på slutresultatet av en forskning. Denna rapport beskriver i stället processen för att skriva en historik. Rapporten innehåller en bilaga som är resultatet av processen som beskrivs i rapporten, det vill säga för historiken *Glims och Finns sommartheater 50 år*. Därmed blir det huvudsakliga syftet med denna rapport att producera Glims och Finns sommarteatrs historik samt beskriva och synliggöra processen av att skapa en historik. Jag vill alltså få historiken för Finns sommartheater samlad, sammanfattad och nedskriven till en fysisk och digital bok där det är lätt att få reda på exempelvis hur teatern uppkom, vem som varit inblandad och vilka alla pjäser som spelats på sommarteatrens scen.

Historiken är viktig att få nedskriven då åren går och det blir allt färre som faktiskt känner till teaterns ursprung. Något annat som personalen hos EBUF konstaterade att är viktigt att få med i boken är vad sommarteatern har betytt för olika människor under alla de fem årtionden. Det ska alltså framkomma i boken vad det har betytt för människorna längs med åren att vara med i sommarteatern som bland annat skådespelare, funktionär eller i produktionsteamet och också vad det har betytt för människor som suttit i publiken. En del av syftet med lärdomsprovet är även att beskriva och förklara varför de bilder och den information som kom med i historiken faktiskt kom med samt varför jag valde de tio personerna jag valde för intervjuerna.

Själva målsättningen med boken är att den ska kunna förmedla kunskap om Finns sommartheater till personer som är intresserade och som inte känner till all historik från tidigare. Målsättningen är också att få boken färdig så snabbt som möjligt för att den ska kunna ha någon koppling till jubileumsåret. Tanken var att få ut boken under jubileumsåret 2023, men då tiden blev för knapp fick det bli till nästa års sida. Målsättningen med mitt lärdomsprov är att få själva arbetsprocessen för skapandet av boken antecknad och nedskriven. En annan målsättning med boken och detta arbete är att jag ska få mer erfarenhet inom fältet och kunna hantera projekt som en kulturproducent. Jag vill växa professionellt, lära mig mina gränser men också lära mig att tro på mig själv och vad jag kan åstadkomma.

3 Bakgrund

Den här rapporten går ut på att skapa ett praktiskt arbete i form av en bok om Finns sommarteaters historik och samtidigt beskriva arbetsprocessen för skapandet av historiken. Historiken kommer att finnas som bilaga till detta arbete och själva rapporten fokuserar sig på hur processen gick till för att förverkliga historiken för Glims och Finns sommarteater. Då jag gör ett praktiskt arbete kommer en stor del av min metod också vara min teori. Jag skriver historia och då blir arkivmaterialet jag gått igenom, bilderna jag tittat på och intervjuerna jag haft min teori. En viktig del av teorin är intervjuerna till boken eftersom det är förstahandsinformation och primära data där jag själv lyssnar och kommunicerar med människor.

3.1 Definitioner

Amatörteater – Teater som inte utövas i ett yrkesmässigt sammanhang. (NE, 2023)

Finlandssvensk – Finländska medborgare som pratar svenska. (SVENSKFINLAND, 2019)

Sommarteater – En teater som har föreställningar på sommaren med både amatörer och yrkesartister. Oftast spelas teatern utomhus och kan ordnas av en byförening, ungdomsförening eller medborgarinstitutens dramagrupper. (Elävä perintö, 2021)

Processarbetande – En process där man går från idé till handling och där man bygger upp arbetssättet längs med vägen. Ingen vet på förhand hur resultatet kommer att bli. (Tredje sektorn, 2022)

3.2 Att arbeta processmässigt

Processarbete gör oftast ett arbete mer effektivt och produktivt. Att arbeta processmässigt går ut på att metoderna som används bygger på en idé och får stegvis växa framåt. Längs med vägen är det viktigt att iaktta det som uppkommer längs med vägen och

skapa projektet därefter. Processmässigt arbete utförs samtidigt som det skapar engagemang eftersom flera personer kan vara delaktiga samtidigt i själva processen. Då man arbetar processmässigt går man från idé till handling eller slutprodukt och därmed är det svårt att veta hur slutresultatet exakt kommer att bli och därför kan det skapa en slags spännande samhörighet mellan arbetsgruppen. (Tredje sektorn, 2022)

3.2.1 Hur en skrivprocess kan se ut

För en skrivprocess är det viktigt att man tänker redan i tidigt skede på de olika stegen som kan förekomma i processen. Innan man börjar med skrivandet kan det vara bra att fundera vem som ska läsa texten och vad syftet med texten är. Då kan det kännas lättare att få en början på processen. Det är bra att analysera uppgiften och vad som är viktigt att få fram i texten. Efter det kan det vara lättare att samla in material då man vet bättre vad för slags material som kan behövas för själva skrivandet. Att sedan skriva ett textutkast till endast dig själv kan hjälpa att komma i gång med skrivandet. Efter att man fått en start är det också bra att sätta in olika slags rubriker, som inledning, bakgrund och syfte. I slutet på processen, när det mesta av själva innehållet är med, är det viktigt att läsa noga igenom texten flera gånger för att få en uppfattning av textens helhet och se om det är något som behöver tilläggas eller tas bort. Innan texten är färdig behövs den läsas igenom flera gånger för att kontrollera språket och själva uppbyggnaden. (Karolinska Institutet, 2021)

3.3 Vad är en sommarteater?

Sommarteater omfattar all slags teater som har sin spelsäsong endast under sommarmånaderna, det vill säga juni, juli och/eller augusti. En sommarteater kan spelas ute på landsbygden eller inne i städer. Oftast spelas sommarteatrar utomhus på ett gårdsområde, vid vattnet, i en park eller inomhus i exempelvis ett föreningshus. Något som därför spelar en stor roll för en sommarteater är vädret. Om vädret under spelperioden för sommarteatern är bra har teatern oftast högre publikantal än om det är dåligt väder. Sommarteatrarna som spelar utomhus är alltså väldigt beroende av vädret och kan ibland inte ha alla föreställningar som planerat om vädret blir för dåligt. Premiärerna för sommarteatrar kan redan

vara efter valborg-firandet och de sista föreställningarna kan vara ännu i slutet på augusti. Den mest populära månaden för sommarteatrar i Finland är trots allt juni. I dag finns det sommarteatrar enda från södra skärgården till norra Finland och de flesta vet i landet vad en sommarteater är och även har besökt en sådan i något skede. (TINFO, 2014)

Att spela teater utomhus fick sin start i Finland i början på 1900-talet. Idén kom från Sverige där de redan hade börjat med utomhusteater. De första sommarteaterföreställningarna i Finland tog plats i Tavastehus sommaren 1911 och efter det har fenomenet spridit sig runtom i landet på en kort tid. (Semi, 2012) Efter krigstiden uppkom det också sommarteatrar och utomhusteatrar i mindre byar och små kommuner. Väldigt många har också som tradition att besöka en eller flera sommarteatrar varje sommar. Efter kriget var sommarteatrar som mest populära och hade stora publikker då vardagen inte innehöll så mycket annat. Befolkningen hade inte precis någon stuga att åka till eller andra fritids sysselsättningar. Nu för tiden har sommarteatrar dock stor konkurrens mot all digital underhållning som finns i dagens moderna värld och därför har besökarantalet sjunkit en del för sommarteatrar under de senaste åren. Trots det är sommarteatrar fortfarande väldigt uppskattade och får årligen många besökare. Varför sommarteaterfenomenet alltid varit omtyckt, och varför många har som tradition att besöka en sommarteater varje år i stället för en inomhusteater som spelar olika pjäser året om, är för att sommarteater kan anses som mindre ”konstnärligt” och mer underhållande jämfört med en vanlig teater. (Rovio, 2019)

År 2004 fanns det cirka 300 sommarteatrar runtom i Finland där över 90% var amatörteatrar, som hållits i liv tack vare intresserade och engagerade människor, och endast under 10% var professionella sommarteatrar 2004. Frivilligt engagemang och intresse är alltså en mycket stor del för de flesta sommarteatrar som finns i landet och för att de ska leva vidare är det viktigt att det fortsätter finnas människor som är ivriga och villiga att sätta sin tid på sådan verksamhet. Sommarteatrar kan också ha olika slags stilar så som vanliga teatrar. Några av de mest populära sommarteaterstilarna är musikal-, barn- och komedisommarteatrar. (Semi, 2012)

3.4 Finlandssvenska sommarteatrar i Finland

Förutom finskspråkiga sommarteatrar finns det även en del svenskspråkiga sommarteatrar i Finland, alltså finlandssvenska sommarteatrar. En finlandssvensk sommarteater kan hittas var man än är i Svenskfinland och tack vare det kan man besöka en finlandssvensk sommarteater i olika delar av landet. Den finlandssvenska sommarteatern fick sin start först på 1950-talet, alltså mycket senare än finskspråkiga sommarteatrar, men efter det spred traditionen sig raskt. I dagens läge får de svenskspråkiga sommarteatrarna årligen runt om i landet cirka 50 000 besökare totalt. (Zhukova, 2019) Det är ett relativt stort antal med tanke på att det finns cirka 290 000 personer i Finland som har svenska som modersmål, vilket är endast fem procent av landets befolkning. (Finlandssvenska, 2023)

Väldigt många svenskspråkiga barnfamiljer har som tradition att besöka någon finlandssvensk sommarteater under sommaren. En annan grupp av människor som tycker om att besöka sommarteatrar och tycker att det är viktigt att hålla i den traditionen är pensionärer. (Rovio, 2019) För de som gillar teater och att skådespela är också verksamheten mycket viktig. För dem kan de bli en hobby och ett ställe där de får vara sig själva och träffa andra med samma intresse. Därför är det mycket vanligt att de som en gång varit med i en sommarteater är med flera gånger på nytt. (Zhukova, 2019)

3.5 Esbobygdens ungdomsförbund och dess sommarteater

Esbobygdens ungdomsförbund rf, förkortat EBUF, grundades redan 1906 med syftet att producera ungdoms- och kulturverksamhet på svenska i Esbo i södra Finland. Då förbundet grundades fick de namnet Esbo Ungdomsföreningars Centralstyrelse och var den sammanbindande länken mellan de olika svenska ungdomsföreningarna runt om i Esbo. Då hade förbundet som huvuduppgift att hjälpa de olika ungdomsföreningarna med sin verksamhet. Förbundet tog i bruk sitt nuvarande namn år 1960 och under åren som gick började förbundet ordna mer egen verksamhet. (Rask & Stubbe, 2006)

Förbundet har redan ordnat mångsidig verksamhet för främst barn och ungdomar i över 100 år och har fortfarande ett brett utbud av verksamhet för unga i Esbo, som exempelvis olika slags läger, workshoppar och kurser. Förutom det ansvarar de årligen för Finns

sommarteater, Esbo lucia och teaterskolan i Esbo samt ordnar årligen evenemang som allsång, höstmarknad och kulturdagar. EBUF är även en takförening för nio olika medlemsföreningar inom Esbo som förbundet samarbetar med för att kunna erbjuda ännu mer verksamhet för finlandssvenskar i Esbo. De olika medlemsföreningarna som EBUF är takförening åt är Esbo västra ungdomsförening, Fallåker ungdomsförening, Föreningen för Nytt och Nöje i Noux, Gammelgård ungdoms- och allmogeförening, Hembygdens Vänner i Alberga, Mattbynejdens ungdomsförening, Skärgårdens Vänner i Esbo, UF Södrik Svenskar och Logen i Gröndal uf. (Esbobygdens ungdomsförbund, 2024)

EBUF:s sommar-teater kom redan i gång år 1973 och fick namnet Glims sommar-teater eftersom teaterscenen befann sig på den nedre gårdsplanen vid Glims gårdsmuseum i Esbo. Den allra första pjäsen som Glims sommar-teater spelade var *Stor-Klas och Lill-Klas* med Håkan Pörfors som regissör. De första åren fungerade regissören som regissör, koreograf, scenograf och producent och då krävde jobbet enormt mycket tid. Redan det året landade den totala publikmängden på 3000 personer på endast tolv föreställningar. Då insåg alla de inblandade att den nya verksamhetsformen som skapade aktivitet var mycket uppskattad av andra Esbobor. Under de första tjugo åren hade sommar-teatern en mycket blandad repertoar med allt från folklustspel och översatt dramatik från finsk teater men också en mängd pjäser som passade barn och familjer. I början på 1990-talet valde dock teatern att fokusera sig på familjepjäser och barnteater i första hand. Ända från start har barnen varit en del av sommar-teatern, antingen haft en mindre roll på scen eller suttit i publiken med sina föräldrar, men på 1990-talet fick barnen en mycket större roll i hela verksamheten. Under det årtiondet började skådespelarna som stod på scenen gå från nästan bara vuxna till nästan bara underåriga. Sommar-teatern hittade då sin nisch och fick en egen plats i det finlandssvenska teaterfältet. Med åren som gick blev det allt fler med i produktionsteamet och regissören behövde inte göra allt på egen hand längre. Sommar-teatern ville alltmer bli tagen på allvar och därmed skapa så bra produktioner som möjligt med hjälp av ett större produktionsteam. (Rask & Stubbe, 2006)

Glims gårdsmuseum var dock aldrig sommar-teaterns fasta spelplats och det fanns inte heller en fast scen, fast läktare eller några andra fasta byggnader där för sommar-teatern att använda. Allt måste byggas upp, rivas ner och plockas bort efter varje spelsäsong. Det orsakade mycket extra jobb och längtan till en fast spelplats växte jämt och ständigt under

alla de trettiofem åren som sommarteatern befann sig på Glims område. År 2006 flyttade sommarteatern till ”Holmen”, som är en skogsbacke bakom Esbo Gård i Köklax. Ursprungstanken var att sommarteatern skulle flytta till Finns Folkhögskola, och bytte därför namn till Finns Sommarteater. Samma år uppkom dock hinder med flytten, på grund av bråkiga grannar, och därför var sommarteatern tvungen att hitta en snabb nödlösning det året som fick bli ”Holmen”. Då trodde alla att det var en tillfällig lösning som möjligtvis skulle vara i något år. Så blev dock inte fallet utan sommarteatern befinner sig fortfarande på ”Holmen” ute på landet i Köklax men behöll ändå det nya namnet Finns sommarteater då ”Holmen” ändå befann sig inom Finns i Esbo. (EBUF-Nytt 1 2023, 2023)

Den största delen av produktionen har fungerat och fungerar fortfarande som en hobbyverksamhet och mycket utförs även via talko. Alla nio medlemsföreningarna, som EBUF är takförening för, hjälper sedan till med funktionärsarbete som behövs under alla föreställningar. Dagens produktionsteam för sommarteatern är rätt mycket större än vad det var från början. Nu leds sommarteatern främst av en producent men också av ett team som består av en regissör, koreograf, sångpedagog, scenograf, ljudtekniker, kostymör och år 2023 och 2024 också en produktionsassistent. Spelperioden för sommarteatern är fyra veckor och pågår under juni månad med cirka sjutton föreställningar. (Finns sommarteater, 2023)

4 Metod

Metoden jag kommer att använda mig av för själva arbetet är dokumentation av processen för att skapa historiken. Jag kommer gå igenom varför det blev jag som skapade historiken, varför jag valde det upplägget och materialet jag gjorde, hur själva processen för skapandet gick till, slutresultatet, motgångarna samt vad jag lärt mig under hela denna process. Jag kommer gå in i mina egna tankar och funderingar och jag kommer även berätta varför jag valde just den informationen och de bilderna som jag valde till historiken. Processbeskrivningen är en viktig del för att kunna få en helhet av produkten och för att kunna gå tillbaka till tidigare delar och material som också kan vara betydelsefullt i

slutändan. Programmet jag kommer att skapa boken i är Canva, som är ett enkelt verktyg man kan använda sig av på datorn för grafisk design.

Metoden jag använder mig av för att kunna skapa boken är främst insamling och bearbetning av bilder, texter och intervjuer. Jag kommer att tillämpa mig av en etnografisk metod då det gäller intervjuerna eftersom jag använder mig av fenomen och vill få en levande inblick i olika sociala verkligheter. Etnografi är en metod som går ut på att beskriva handlingar som människor upplevt och deras tolkningar av händelser som de har varit med om. Metoden för etnografisk forskning går oftast ut på att vara i samma fysiska närvaro och i konkreta interaktionssituationer med de personer som uppmärksammas. Etnografisk forskning kan se ut på olika sätt men utförs ofta med hjälp av varierande kvalitativa analysmetoder. (Johansson, T)

Den etnografiska metoden, som jag anser fungera väl för att få material och information om Glims och Finns sommarteaters historia, går alltså ut på att göra en kvalitativ forskning med semistrukturerade intervjuer med människor som har haft någon koppling till sommarteatern under de senaste femtio åren. På det sättet får jag insamlat material som är avgörande för historiken och det är material som jag inte skulle kunna samla in på något annat sätt. Genom intervjuerna och de personliga berättelserna får boken också ett djup och en annan inblick då man får uppleva den genom någon annans ögon på ett mer familjärt och personligt sätt.

För att få en bättre insyn på sommarteatern på ett övergripande sätt har jag försökt hitta personer att intervjua som varit med under olika decennier och som har haft växlande uppgifter på teatern. Jag kommer att intervjua människor som har varit med allt från 1970-talet till år 2023 och som har jobbat med allt från regissör, producent och kostymör till funktionär, skådespelare och återkommande publik. Varför jag valde just de personerna som jag valde var för att jag visste att de kunde erbjuda väldigt olika berättelser och erfarenheter från olika årtal och roller inom teatern. Jag valde också med avsikt att intervjua både kvinnor och män trots att det alltid varit med mer kvinnor än män, för att få med bådas upplevelser från sommarteatern. Alla de jag valde att intervjua har också varit med under flera år och har på det sättet en större erfarenhet från sommarteatern. En viktig del av alla intervjuer var också att få fram skillnaden på sommarteatern då den befann sig på

Glims gårdsmuseum och efter att den flyttat till "Holmen" i Köklax. Har det blivit bättre, sämre, annorlunda på något sätt? Därför var det också viktigt att intervjua sådana personer som upplevt sommarteatern flera år på både Glims och Holmen. Kvinnan jag valde att intervjua från publiken valde jag för att hon har sett väldigt många pjäser på både Glims och Holmen och gillar starkt teater, musik och annan svensk kultur.

Intervjuerna kommer, som sagt, vara semistrukturerade där jag kan ställa följdfrågor och vinkla en del av frågorna så att de passar bättre personen i fråga. Jag kommer ställa cirka 10 frågor till alla där frågorna handlar om deras upplevelse på sommarteatern samt varför de anser sommarteatern är viktig och vad den har betytt för dem. Frågorna jag kommer ställa till personerna jag intervjuar är:

1. Vem är du och vad håller du på med idag?
2. Hur kom det sig att du hittade Glims/Finns sommarteater/ vad för slags koppling har du till sommarteatern?
3. Vad fick dig att gå med i sommarteatern/ gå och se på sommarteatern?
4. Hur upplevde du sommarteatern under den tiden som du varit aktiv inom verksamheten? / Hur upplevde du sommarteatern då du varit i publiken?
5. Vad är ditt bästa minne från sommarteatern?
6. Vad har teatern betytt för dig/ vad har du fått ut av den?
7. Hur har sommarteatern ändrats längs med åren, finns det någon skillnad på Glims sommarteater och Finns sommarteater?
8. På vilket sätt sticker sommarteatern ut jämfört med de andra? (Raseborgs- och Lurens sommarteater)
9. Vilken är den bästa pjäsen genom åren och varför?
10. Hur tror du sommarteatern ser ut om 50 år, eller hur skulle du vilja att den ser ut?
11. Varför tycker du att en finlandssvensk sommarteater behövs i Esbo?

Jag kommer även att använda mig av mycket bilder i boken. Boken kommer alltså att bli mer visuell än textuell och då kommer jag också gå igenom alla bilder som tagits genom åren för att få material till produkten. Jag kommer också att fokusera på att samla in flera bilder på de som blivit intervjuade under deras tid på sommarteatern och sedan skriva bildtexter till de bilderna. Alla de som jag intervjuat har frivilligt ställt upp på intervjuerna och har själv fått välja om de vill svara på alla frågor och hur de svarar. Innan intervjuerna

läste jag också all historia och information jag kunde hitta om sommar-teatern för att underlätta och stöda de jag intervjuade samt för att göra intervjuerna mer effektiva och naturliga. Ingen av de som intervjuades utsattes för hot inom säkerheten eller för stark fysisk eller psykisk påfrestning. Alla de som intervjuades var även myndiga. De intervjuades personuppgifter kommer jag även att radera efter att historiken är klar och jag inte behöver dem mer för att respektera personerna i fråga.

5 Processbeskrivning

Jag startade projektet i mitten på september 2023 och blev klar med det i slutet på mars 2024. Tanken var att få historiken klar i slutet på 2023 men planerna ändrades innan julen då annat jobb kom emellan för flera anställda hos Esbobygdens ungdomsförbund, EBUF. Det har endast varit jag som jobbat med projektet men fått hjälp och stöd av verksamhetsledaren hos EBUF och tidigare producent för sommar-teatern då jag behövt. De enda kraven som producenten och verksamhetsledaren hos EBUF hade var att historiken skulle innehålla mer bilder än text, få med det allra viktigaste och mest intressanta samt att få reda på vad sommar-teatern betytt för olika personer med olika kopplingar till Glims och Finns sommar-teater. Det var också klart från första början att jag skulle använda mig av Canva-programmet för att skapa historiken.

5.1 Starten och historikens uppbyggnad

Jag fick relativt fritt välja hur och när jag jobbade med projektet samt hur slutprodukten skulle se ut och vad den skulle innehålla. Med andra ord har jag haft väldigt fria händer och började därför i september med att skriva en plan hur jag ska gå till väga med projektet. För att komma i gång fick jag hjälp av min handledare över hur jag skulle bygga upp arbetet och vad jag skulle börja med. Jag började alltså först med att bygga upp en projektplan som skulle innehålla alla stadier och delar av skapandet av historiken. Planen var att ha den som grund och kunna gå tillbaka till för att kolla vad allt som behöver göras och i vilken ordning.

Min projektplan jag skapade i början såg ut så här:

Figur 1. Projektplan. Hellström, F. 2023.

Min tanke var alltså att först gå igenom allt material jag kunde hitta i sommarteaterns arkiv på EBUF:s kansli och skriva ner så mycket anteckningar som möjligt. Det fanns en hel del material att gå igenom i form av verksamhetsberättelser, gamla nyhetsartiklar, programblad och enskilda mappar om varje pjäs som uppförts på Glims eller Finns scen. I arkivet fanns det verksamhetsberättelser och mappar för alla de fyrtionio pjäser som spelats upp på Glims eller Finns scen. Mapparna för de första tjugo åren innehöll mest tidningsartiklar och bilder. Mapparna från år 2000 och framåt innehöll mer som exempelvis budgeter, viktiga beslut som tagits med olika personer och listor på alla skådespelare. I arkivet fanns det även programblad och bilder från alla fyrtionio pjäser som jag gick igenom. Det fanns både fysiska och digitala bilder i arkivet. Alla bilder mellan åren 1973 och 1990 fanns främst som fysiska bilder och åren efter det var de flesta bilder i digital form. Jag läste också EBUF:s 100-års jubileumsbok, som var till stor nytta för mig, för att få en allmän kunskap om förbundet och även få reda på hur sommarteatern fick sin start.

Samtidigt som jag gick igenom allt skriftligt material jag kunde hitta planerade jag strukturen jag ville ha för boken och vad för innehåll jag ville ha med. Strukturen jag redan då planerade gick ut på att skriva först om hur sommarteatern fick sin start och av vem idén kom från. Efter det var planen att skriva kapitelvis om de olika årtionden och hur sommarteatern utvecklades framåt, och därmed få in en intervju med en person som var aktiv

inom teatern det årtiondet. Jag ville också ha med bilder från varje år och pjäs. Något annat jag ville få med i varje kapitel var en ruta som innehöll namnet på alla pjäser som spelats det årtiondet, året de spelades, regissörens namn, antalet gånger de spelats och den totala publikmängden för varje år för att få en bra sammanfattning av alla de fem årtionden. Här är ett exempel på hur en sådan ruta blev och se ut i boken, denna gäller för 2010-talet:

År	Pjäsa	Regissör	ggr	Publik
2010	Allt kan hända hos Johanssons	Christian Lindroos	17	3 470
2011	Karlsson på taket	Christian Lindroos	16	3 950
2012	Rasmus på luffen	Christian Lindroos	17	3 186
2013	Folk och rövare i Kamomilla stad	Mika Fagerudd	17	4 065
2014	Ronja Rövardotter	Mika Fagerudd	17	3 811
2015	LasseMajas Detektivbyrå, Sommarmysterierna	Mika Fagerudd	17	5 001
2016	Sunes sommar	Mika Fagerudd	17	3 845
2017	Kattmusikalen Pelle Svanslös	Mika Fagerudd	17	3 686
2018	Stora stygga vargen	Oskar Silén	17	3 151
2019	Pippi Långstrump	Oskar Silén	16	4 892

Figur 2. Hellström, F. 2024.

I samma stund jag planerade uppbyggnaden började jag också fundera på potentiella personer som jag skulle kunna intervjua för de fem olika årtionden. Då planerna var från första början att jag skulle intervjua minst en person från alla årtionden mellan 1970-talet och 2020-talet krävde det att jag skulle hitta minst fem personer som har olika kopplingar till sommar-teatern från olika årtal. Mitt mål var att intervjua personer med olika roller på sommar-teatern för att få veta vad sommar-teatern betytt för personer som exempelvis varit regissör, funktionär, skådespelare, i publiken, producent eller haft någon annan roll i produktionsteamet än regissör eller producent.

5.2 Genomförandet av projektet

Jag började med att gå igenom materialet som fanns, bygga upp strukturen och kontakta de personer som jag tyckte var passande att intervjua. Att hitta lämpliga skådespelare eller regissörer från sommar-teatern som var aktiva på 1970- och 1980-talet var en aning svårare än vad jag tänkte från första början. Det var svårt främst eftersom det inte fanns några kontaktuppgifter på skådespelarna från de åren som fortfarande fungerar i dag, men också för att många sådana har blivit väldigt gamla eller i värsta fall avlidit.

De första personerna jag kontaktade som hade varit aktiva med sommarteatern på 1990-, 2000- och 2010-talet svarade snabbt och därför kom jag fort i gång med intervjuerna. Till sist hittade jag en person som varit med i flera pjäser på 1970-talet och en annan person som varit med flera somrar på 1980-talet och även spelat huvudkaraktären ett år under det årtiondet. Det slutade med att jag intervjuade tio personer som har olika kopplingar till sommarteatern. Två av de jag intervjuade har jobbat som producent för sommarteatern, två har jobbat som regissör, tre som varit skådespelare, en som jobbat som koreograf, en som suttit i publiken under sjutton olika pjäser och till sist en som jobbat som både kostymör och funktionär i väldigt många år för sommarteatern. Hälften av de jag intervjuade träffade jag personligt, en av intervjuerna gjordes via videosamtal på datorn och resten intervjuade jag via e-post eller per meddelande. Sidorna i historiken med intervjuerna har alla ett liknande utseende. Sidorna innehåller en tydlig bild på den som blivit intervjuad och sedan några bilder från personens tid på sommarteatern. Texten innehåller främst information om vad personer håller på med just nu, personens relation till sommarteatern, ett citat som personen sagt under intervjun och vad sommarteatern betytt för personen. Här är ett exempel på en sådan sida, här är en intervju med Riko Eklundh:

Skådespelaren Riko Eklundhs minnen från 1970-talets Glims

Riko Eklundh är hemma från Noux i Esbo och har jobbat som professionell skådespelare i snart trettiofem år. Han har alltid gillat att stå på scen men det var inte en självklarhet att han skulle jobba som yrkesskådespelare. Det var under sin militärjämsgöring 1984-85 i Veckarajärvi som han bestämde sig för att söka in till Teaterhögskolan i Helsingfors. Under 1970-talet var Riko redan med i Föreningen för Nytt och Nära i Noux (NNN) och just då var föreningen mycket aktiv med amatörteater och barnklubbar som han också deltog i. 1974 fick sedan han och några andra barn i föreningen en förfrågan ifall de skulle vilja vara med i pjäsen *Pippi Långstrump* på den nya sommarteatern vid Glims.

Riko var då nio år och gick för första gången med i sommarteatern tillsammans med flera av sina kompisar. Han var också med år 1977 och 1978 i *To rubb & stubb* samt *Lill-Petrus och hans värld*. Något han minns bra än idag är hur avundsjuk han var på sin bästa kompis Lefte Backman för att han - till skillnad från Riko, fick en roll med repliker i *Pippi Långstrump*. Riko var "bara" ett skolbarn och ett mörknytt barn på kurrekurredukt ön. På den tiden tänkte man inte att det på något sätt var fel att gestalta mörknyttaste människor så som man gjorde då. Riko minns hur tjockt mörknytt smink de hade så de gestaltade barnen på ön och hur olycklig hans mamma var när det var så svårt att tvätta bort sminket efter varje föreställning.

Trots att sommarteatern var något helt annat på 1970-talet, med mest dramatiska folkustspel i stället för musik, eller barnpjäser, tyckte Riko ändå att det var roligt att vara med och få spela med vuxna. Fastän pjäsernas målgrupp också som oftast var vuxna och särskilt då temat hade ett politiskt budskap, förstod och uppskattade Riko ändå detta, sin unga ålder till trots.

Riko minns bra hur scenografin såg ut de åren han var med.

- Det var stora kulisser med trappor upp till en övervåning i *Lill-Petrus och hans värld*, förklarar han.

Riko har alltid tyckt om att umgås med människor i olika åldrar, sådana som är yngre och också sådana som är mycket äldre än han själv, och därför trivdes han bra på Glims där unga och vuxna sammanstrålar.

“ BARNEN FICK TILL MED VARA MED PÅ PREMIÄRFESTERNA - DET VAR JÄTTESPÄNNANDE DÄ JAG OCH MINA KOMPISAR FICK VARA MED I DE VUXNAS VÄRLD OCH DÄRME FICK KÄNNA OSS INKLUDERADE INOM ALLA DELAR AV SOMMARTEATERN. ”

Barnen fick ändå vara barn och behövde inte hjälpa till med så mycket, de vuxna skötte det mesta, förklarar Riko.

Han ser tillbaka på Glims-tiden som roliga somrar och poängterar att han absolut inte ångrar att han var med.

Fortfarande gör sig dottern minnen från klubbarens på Glims sig påmind och sången ensemblen sjöng samt dansen de dansade på Kurrekurredukt ön i Pippi Långstrump kan Riko utantill än idag.

På frågan om varför en finlandssvensk sommarteatert behövs i Esbo svarar Riko självklart: "Varför skulle det inte behövas en svensk teater i Esbo".

Riko understryker att det är klart att det ska finnas en sommarteatert på svenska i Esbo och hänvisar till att många finlandssvenskar bor där.

Figur 3. Hellström, F. 2024.

Transkriberingen för alla de intervjuer jag hade tog en aning längre tid än vad jag kunde ana men orsakade ändå inte försening i tidtabellen jag försökte hålla mig till. Efter att jag hade samlat in det mesta av materialet började jag fokusera på att skriva olika delar av texten och få in det i själva boken. Jag började med att skriva om grundandet och hur de första åren gick för sommarteatern men efter det skrev jag om det årtiondet som jag kände att jag hade mest information om vid det tillfället. Samtidigt som jag skrev om de olika årtionden jobbade jag också med andra saker. Jag fick fråga hjälp av tidigare producenter och regissörer om sådant jag inte kunde hitta information om på annat sätt och det krävde mycket kontakt med personerna per epost, meddelande och samtal.

Jag jobbade mig fram till den layouten jag ville följa längs hela boken i rätt tidigt skede. Min plan var från början att få med minst tre bilder från varje pjäs som uppförts på Glims eller Finns scen. Redan att hitta så många bilder från alla årtal var utmanande. Jag var tvungen att gå igenom alla fysiska bilder som jag hittade på EBUF:s kansli och även alla bilder som fanns digitalt. Det tog lång tid och jag var tvungen att gräva i alla vrån och kontakta en tidigare producent för att få fram alla de bilder som jag behövde. Totalt gick jag igenom hundratals bilder och sedan valde jag ut de 370 bilderna som kom med i historiken, med bilderna på pärmisidorna inkluderat. Eftersom det fanns mycket fysiska bilder var jag tvungen att skanna alla sådana för att få in det i Canva-programmet. Då historiken skulle innehålla mer bilder än text finns det flera sidor som innehåller endast bilder. För att boken och designen inte skulle bli för enformig ville jag att alla bildsidor skulle ha en egen stil. Här är ett exempel på hur en sida med bilder från olika pjäser ser ut i historiken:

Figur 4. Hellström, F. 2024.

Jag började fokusera på pärmen och dess design först efter att jag hade mesta delen av texten och bilderna på plats. Jag valde att skapa pärmens utseende först då för att inte uppbygga stress genom att ha för många saker att göra på en och samma gång. Jag hade dock redan från början en vision i mitt huvud om hur jag ville att pärmen skulle se ut. Jag ville att den skulle vara färggrann och innehålla mycket bilder från olika pjäser. Jag ville också att framsidan och baksidan av pärmen skulle matcha men ändå inte innehålla samma bilder. Att jobba med pärmen tog mindre tid än vad jag hade tänkt och därför kom jag snabbt fram till det resultatet som jag var ute efter. Här är resultatet av pärmen på framsidan och baksidan av boken:

Figur 5. Hellström, F. 2024.

Efter att jag hade fått klart alla kapitel, intervjuer och bilder i boken förväntade jag mig att det inte skulle vara mycket jobb kvar att göra, men så var inte fallet. Att skriva förord och slutord var något nytt för mig och därför kändes det onaturligt att skriva. Jag filade på de texterna ett bra tag men till slut blev jag även nöjd med dem. Att gå igenom texten, rätta alla små fel, fixa innehållsförteckningen och sidnumren var också en större uppgift än vad jag tänkte från första början. Historiken blev totalt femtiofyra sidor lång med nitton sidor med endast bilder och trettio tre sidor med både text och bilder. Här är bilder på sidan med innehållsförteckningen och slutordet:

INNEHÅLL

- 2 Förod
- 4 Sommarteatern i mitt hjärta
- 6 Esbobygdens ungdomsförbund rf
- 8 Berättelsen om hur Glims sommarteater grundades
- 9 Stor-Klas och Lill-Klas på Glims 1973
- 11 Den stora framgången redan andra året på Glims
- 12 Sommarteatern under senare delen av 1970-talet
- 13 Skådespelaren Riko Eklunds minnen från 1970-talets Glims
- 15 Glims sommarteater under 1980-talet
- 16 Sagan om Aurora Karamzin på Träskända gård år 1982
- 18 Astrid Janson – en av de första föreläsarna för barnteater på Glims
- 20 Barnpjäser tar över sommarteatern på 1990-talet
- 21 Läktarbygget på Glims gårdsmuseum
- 22 Sussy Riihå – ett välkänt ansikte på sommarteatern
- 24 Christian Eindroos, regissör på sommarteatern i tretton år
- 26 Längtan till en fast spelplats tilltar på 2000-talet
- 28 Eldsjelen Iwé Ekström och flytten till Finns 2006
- 28 Flytten som inte gick som planerat
- 29 Iwés bästa (och sämsta) minnen från sommarteatern
- 32 2010-talet på Finns sommarteater
- 34 Amatörskådespelaren Anna Sundells tid på sommarteatern
- 36 Sommarteatern ur en besökares synvinkel
- 38 Pandemin drabbar hårt sommarteaterns verksamhet åren 2020-2021
- 39 Regissören Ylva Edlunds minnen från pandemi-åren
- 40 Vägen tillbaka efter pandemin
- 40 Sommarteatern idag
- 42 Produktionsteamets roll i sommarteatern år 2023
- 42 Anne Philström frivs som koreograf på sommarteatern
- 44 Producenten Sandra Aspelins syn på sommarteaterns framtid
- 45 Sommarteatern firar 50 år
- 47 Slutord
- 48 Alla pjäser genom åren
- 50 Källor och litteratur

Slutord

En sommarteater blir kanske aldrig som man riktigt tänkt sig från alla första början. Pjäserna lever och tar form ändå fram till föreställningarna, liksom rollerna. Alla föreställningar är unika och har sin egen charm. Värdet är något som åriken och dagligen varierar för en sommarteater som spelas ute och kan därmed skapa en del spänning inför varje spelning och föreställning. Ibland kan en föreställning ha stråkande sol och 20+ grader eller så kan en föreställning ha +7 grader och osregn. Vid vissa tillfällen kan flera repliker drarå låta rätt lustiga om de inte passar in med sommarteaterns väder eller natur för stunden. Sådana minnen har den tidigare regissören Göran Sjöholm flera av.

Under det 20-åriga jubileumsåret 1993 delade Göran med sig av flera minnen han har från sommarteatern i programbladet för Ane på Grönkula från de 50 åren han varit med som regissör. Ett minne Göran skriver om är hur bre han kommer ihåg när rådmanskän i pjäsen Panik i Rölleby 1984 tittar upp mot skyarna samtidigt som regnet öser ner och säger "Nu har det inte regnat en droppe på snart tre månader". Han minns också i samma pjäs hur publiken skrattar när prästen står tillsammans med pigan och säger repliken "hör du bofinkern" när en gök låter sitt låta eka över sommarteatern. Ett annat minne Göran delar med sig av i programbladet är från pjäsen Ronja Rövardster, som spelades 1992, då hela publiken började skratta när Ronja står upp mot den molnfrin himlen och säger glatt "Titta, det snöar!"

På 1990-talet hittade sommarteatern sin egen stil och identitet i familjepjäser. Inman det provade de på flera olika genrer på Glims scen, allt från finska klassiska folkskådespel till äventyrliga vuxenpjäser. På 1970-talet ville teaterkommittén inte snöa in sig allt för djupt på en viss genre eller stil. Enbart barnpjäser lockade inte heller. De ville i stället ha ett brett utbud så att det skulle finnas en pjäs som passade alla, trots att de två barnpjäserna Pippi Långstrump och Nalle Puh var väldigt omtyckta åren 1974 och 1975. Detta märktes redan i flera programblad på den tiden.

I programbladet 1976 skriver EBUF i sina välkomnandet: "Sommaren '76 skall vi spela någonting folkligt, bestir Glims teaterkommitté redan i ett tidigt skede. Efter två barnpjäser, som visserligen fått ett fint mottagande, såg vi det som en liten fara att alltför hög grad klassificeras som teater för barn".

Redan året efter det låt det som att sommarteatern hade kommit på lite andra tankar då det gjordes barnpjäser. I programbladet 1977 skriver EBUF i stället så här: "Glims sommarteater har som redan nämnts även spelat barnpjäser med stor framgång och det vill vi även fortsätta med, vid lämpligt tillfälle - kanske redan nästa år? Vi har eftertrövat en så mångsidig repertoar som möjligt för att stimulera såväl publik som amatörskådespelare".

Under de 50 åren som gått har cirka 165 450 personer suttit i publiken under de 753 föreställningarna och de 49 pjäserna som varit, och över 700 personer har medverkat i pjäser eller i andra arbetsuppgifter. Under 50 åren har sommarteatern även hunnit ha flera inomhus föreställningar som baserar sig på de olika pjäserna och dessutom har de haft en miniproduktion av temapjäsen IRTEP 1979.

Som vi därmed kan se har sommarteatern varit mycket kär och viktig för ett stort antal människor under de senaste 50 åren. Sommarteatern har även varit och fortfarande är en av samhällets höjdpunkter för väldigt många finlandssvenska familjer runtom och i Esbo. Många menar att det är Finns sommarteater som sätter start på sommaren och sommarteatersäsongen. Därför vill EBUF tacka enormt mycket alla inblandade som gjort det möjligt för oss att bygga upp sommarteatern till vad den är i dag. Vi vill tacka alla funktionärer, föräldrar och talloberbetare som hjälpt oss under åren och alla skådespelare som tagt sig tiden för att kunna stå på scenen och ge publiken en magisk upplevelse. Vardande jobb, litet som stort, och all hjälp sommarteatern fått under dessa 50 år är EBUF väldigt tacksamma över.

Figur 6. Hellström, F. 2024.

Varför jag valde just de bilderna jag valde från varje pjäs och årtal var för att de bilderna var mest tilltalande för ögat och för att de innehåller många skådespelare i från varje pjäs. Jag försökte med avsikt få med bilder där så många ur ensemblen syns för att inkludera så många som möjligt men också få minst en bild med där huvudrollen/rollerna är med. Från alla år och pjäser fanns det inte alltid mycket olika bilder att välja mellan och då fick jag bara ta det som fanns. Jag valde även de flesta affischerna som finns med i historiken för att de var visuellt vackra men också för att få med någon affisch ifrån alla årtionden. Här är en bild på olika affischer från olika årtal som är med i slutet av historiken:

Figur 7. Hellström, F. 2024.

När det gäller all text i boken fokuserade jag endast på att få med det allra viktigaste och det mest intressanta i från alla årtionden samt att få med vad sommarteatern betytt för alla de som blev intervjuade. Jag valde även medvetet väldigt olika personer att intervjua. Jag ville intervjua bland annat några regissörer för att få perspektivet hur det har varit att jobba som regissör på sommarteatern under olika årtionden. Jag valde medvetet också de olika skådespelarna som jag valde att intervjua och även sådana personer som haft dubbelroller inom sommarteatern, som exempelvis skådespelare och producent eller kostymör och funktionär för att få höra om upplevelser, minnen och känslor från så många olika synvinklar som möjligt. Det tycker jag är viktigt för att få fram hur det varit att jobba med sommarteatern under olika perioder och för att få fram vad sommarteatern betytt för de olika personerna trots deras olika erfarenheter.

5.3 Hur en dag kunde se ut att jobba med historiken

Att jobba med historiken en vanlig dag kunde antingen ske på Esbobygdens ungdomsförbunds kansli, som befinner sig i Karamalmen i Esbo, eller hemma på soffan. Dagarna jag jobbade på kansliet började med att jag satt vid datorn och gick igenom vad jag ville få gjort just den dagen. Efter det gick jag igenom material jag hade skrivit ner för att

formulera om det till en sammansatt text som jag sedan satt in i Canva-programmet. Efter att jag fått in texten för en hel sida var det lättare att sedan få in bilderna och justera layouten för att få det bästa utseende för sidan. De flesta dagarna hade jag också kontakt med olika personer för att få svar på de frågor som uppstått medan jag gick igenom material eller skrev någon text. Då jag jobbade på kansliet försökte jag alltid jobba en full dag för att få så mycket gjort som möjligt. Om jag jobbade hemifrån jobbade jag oftast inte lika långa dagar och delade upp arbetet under flera dagar.

Dagarna jag jobbade med historiken gick väldigt snabbt och gick alltså mest ut på att skriva olika texter, gå igenom material och att sätta in passande bilder till alla sidor. Majoriteten av tiden som jag jobbade med projektet var väldigt rolig och gick väldigt fort. Min starkaste sida har aldrig varit att skriva texter men med tiden kändes det lättare och alltmer givande. Vissa dagar kändes tyngre och då var det svårt att komma i gång med skrivandet, men för det mesta gick det rätt bra och kändes endast roligt.

5.4 Motgångarna och svårigheterna projektet mötte

Projektet stötte på en del motgångar på vägen innan mållinjen. Projektet borde ha påbörjats tidigare än vad det gjorde för att ha större chans att bli klar innan 2024. Varför projektet inte påbörjades före september 2023 var för att det var svårt för personalen på EBUF och även för mig att hitta tiden för att komma i gång med det. Trots det fick projektet en bra start, löpte på bra och höll tidtabellen som jag önskade till en början. I december 2023 saktade takten ner för historiken då det skedde ändringar i arbetsfördelningen hos EBUF och jag fick ta mig an andra arbetsuppgifter än historiken. Vid årsskiftet skedde även byte av verksamhetsledare vilket resulterade i en fördröjning för projektet att bli klart. De flesta projekt möter även motgångar som sjukdomsfall och krockar med flera personers scheman och det hände även detta projekt. Om jag blev sjuk eller fick vänta med viktiga svar från personer som jag kontaktat stod historiken stilla och till slut blev det avgörande för tidtabellen och när projektet blev klart. Trots det har arbetet dock varit väldigt effektivt och blivit klart på en rätt kort tid med tanke på allt jobb som projektet har innehållit.

6 Avslutning

Syftet med denna rapport är alltså att beskriva processen för att skriva och skapa Glims och Finns sommarteaters 50-åriga historik. Syftet är också att få historiken nedskrivnen, samlad och sammanfattad till en bok där det är lätt att få reda på det viktigaste om teaterns historia och även vad sommarteatern har betytt för olika människor under olika årtionden. Målsättningen för boken är att den ska kunna förmedla kunskap om Finns sommarteater till personer som är intresserade och som inte känner till all historik från tidigare. Min personliga målsättning med arbetet är att växa och utvecklas som kulturproducent och lära mig hantera projekt och få mer erfarenhet inom branschen.

För boken, som finns med som bilaga, använde jag mig alltså av en kvalitativ metod där jag intervjuade tio personer med semistrukturerade intervjuer. Intervjuerna med de olika personerna anser jag att tillgav historiken det som saknades från materialet i sommarteaterns arkiv. Jag är mycket nöjd med resultatet jag fick av intervjuerna och svaren jag fick på alla frågor, främst på frågan vad sommarteatern betytt för dem alla. På den frågan var svaren rätt ensidiga där det kom starkt fram att sommarteatern varit en härlig tid där gemenskap uppstått och ett flertal positiva och värdefulla minnen, vilket kändes skönt att kunna skriva ut i historiken.

Projektplanen jag skapade innan jag började med projektet var till stor hjälp och den följde jag rätt mycket genom hela processen. Det mesta under processen gick väl och enligt planen men några motgångar fick projektet ändå: att få klart historiken före årsskiftet, svårigheter att hitta personer att intervjua som varit aktiv inom sommarteatern på 1970- och 1980-talet, svårigheter att hitta bilder från alla årtal och mycket andra saker som kommit i mellan och orsakat försening i tidtabellen, som förkylningar och andra arbetsuppgifter. Det mest utmanande med historiken var att få en snygg och ordentlig helhet, få fram det väsentligaste och samtidigt hålla den visuellt fin och relevant. Situationer som kräver mer tid än vad man kunde ha annat från början uppstår dock i nästan alla projekt och arbeten och därför ska man inte bekymra sig mycket över det. Trots de besvärligheter som projektet mötte blev det klart på en relativt kort tid och arbetet sköttes effektivt och därför är jag stolt över min insats för historiken. Jag tycker att jag därmed lyckades skapa en fin, visuell och väsentlig historik för sommarteatern och samtidig beskriva processen för skapandet av historiken på ett bra sätt. Jag tycker jag att jag har

beskrivit processen för skapandet av historiken detaljerat och utförligt med bilder som gör det enklare att förstå sig på själva resultatet. Jag tycker också att jag lyckades med att beskriva väl varför jag valde de personer, bilder och information som jag valde till historiken och vad de olika delarna tillförde till historiken.

Då jag nu använt mig av en skrivande process för att få historiken nedskrivna och även för att skriva ner själva processen för skapandet av historiken hjälpte det mig mycket att använda mig av de olika stegen för skrivande processer. För både skrivandet av historiken och för denna rapport funderade jag i tidigt skede vem det är som ska läsa de olika texterna och därmed också på syftet för de båda texterna. Det hjälpte mig att komma i gång med texterna och för att sedan hitta rätt material att använda mig av. Jag tycker att jag lyckats rätt bra att få med det viktigaste i de båda texterna och samtidigt göra texterna och innehållet lätta att förstå. Jag är alltså mycket nöjd med helheten av både historiken och rapporten och själva slutresultatet av hela projektet. Att arbeta processmässigt och få se en idé förvandlas om till en slutprodukt, i det här fallet en historik, är otroligt givande och fantastiskt. Processarbetande kan dock kännas stundvis jobbigt, exempelvis före man kommer i gång ordentligt eller när man har svårt att komma vidare, men då man får se hur processen utvecklas och sedan få se slutresultatet och vad man lyckats skapa är det värt det.

Att skriva denna rapport och själva historiken har lärt mig mycket. Jag har lärt mig att skriva och uttrycka mig bättre, jag har lärt mig att kommunicera ännu bättre med andra människor och att kunna ta emot konstruktiv kritik. Jag har lärt mig att skriva bättre, skapa visuellt finare layouter och mycket ny information om Glims och Finns sommarteaters historik. Jag har också lärt mig att ha mer tålamod, lita på processen och att fråga efter hjälp då det behövs. Att våga tro på mig själv och att det jag gör blir bra har även förbättrats inom mig under denna process. Esbobygdens ungdomsförbund har även lärt sig att projekt som detta tar längre tid än vad man kanske tror innan och att det är mycket viktigt att samarbeta och hjälpa varandra för att få ett så bra resultat som möjligt. EBUF har också lärt sig att trots att det är en person som bär huvudansvaret är det ändå viktigt att de andra stöder personen och kommer med deras synpunkter och samtidigt kan ge konstruktiv kritik för att nå ett ännu bättre resultat i slutändan.

Alla hos EBUF var nöjda med slutresultaten och vad historiken kommit fram till då det kommer till vad teatern betytt för de olika människorna som blivit intervjuade och vad det mest väsentliga varit genom åren. Det mest väsentliga genom åren för sommar-teatern har varit främst problemet med sökandet efter en permanent spelplats och hur sommar-teatern kom fram till att endast fokusera sig på barnteater och även ha främst barn också på scenen och inte bara i publiken. Alla de intervjuade hade endast positiva aspekter och minnen att berätta om Glims och Finns sommar-teater och den mest gemensamma nämnaren, som de alla berättade om, är gemenskapen och glädjen som upplevs då man är med i sommar-teatern eller sitter i publiken. De intervjuade upplevde inte heller flytten till Köklax som negativ, utan samma familjära och härliga känsla menar de att finns kvar hos sommar-teatern efter flytten.

Vi alla hos EBUF är medvetna om att resultatet på historiken endast är ett perspektiv och en del av verkligheten då den fokuserar endast på de viktigaste och största händelserna under de senaste femtio åren. De som blivit intervjuade kan även ha glömt bort eller blandat ihop något i från sina minnen och det är endast mänskligt och normalt. Nostalgi kan även försköna händelser som hänt för länge sedan och minnen som möjligtvis kan vara pinsamma eller jobbiga kan lämnas i så fall bort. Dessutom har berättelserna även tolkats av mig och det kan även skapa en lätt förändring av verkligheten och det ska även tas i beaktandet.

Jag är mycket glad att det blev jag som fick ta mig an detta projekt. Jag är glad att jag vågade ta emot projektet då verksamhetsledaren på EBUF frågade om jag skulle ha tid och vara intresserad. I början var jag nervös då jag inte visste exakt vad jag skulle göra och hur det skulle gå till, men direkt jag kom i gång och hade haft planeringsmöte med de andra på EBUF kändes det bra. Jag är tacksam för att de vågade lita på mig och ge mig relativt fria händer med hela projektet. Det gav mig mer självsäkerhet och spänning att komma i gång och göra ett bra jobb. Jag är även tacksam för min handledare Maria Bäck som hjälpt mig mycket med projektet och fått mig att våga tro mer på mig själv och vad jag kan åstadkomma. Att skapa en historik har lärt mig mycket och gett mig erfarenhet inför kommande projekt som kulturproducent. Jag är mycket nöjd med slutresultatet för historiken. Jag känner att den innehåller allt det som jag ville få med från första början och den visuella layouten och designen blev som jag hade föreställt mig. Jag är alltså

mycket belåten och stolt över hela rapporten, historikens slutresultat och vad historiken fick fram genom alla intervjuer.

Källor

- Elävä perintö. (30 april 2021). *Sommarteater*. [Sommarteater – Elävä perintö -wiki \(ai-neetonkulttuuriperinto.fi\)](#) Hämtad: 11.11.2023
- Esbobygdens ungdomsförbund. *Om oss*. [Om oss - EBUF](#) Hämtad: 12.1.2024
- Finns sommar-teater. *Om Finns sommar-teater*. [Om - Finns sommar-teater](#) Hämtad: 13.12.2023
- Hellström, F. (2024). *Glims och Finns sommar-teater 50 år*. Google Drive. https://drive.google.com/file/d/1w57vqGcbcCrNUVMa-MQxGtQ_Y-0kgi9S/view?usp=sharing Hämtad: 25.4.2024
- Issuu. (23 mars 2023). *EBUF-Nytt 1 2023*. [EBUF-Nytt 1 2023 by Camilla Ebuf - Issuu](#) Hämtad: 20.4.2024
- Johansson, T. *Etnografi som teori, metod och livsstil*. [Microsoft Word - Educare sg.docx \(diva-portal.org\)](#) Hämtad: 14.1.2024
- Karolinska Institutet. (8 december 2021). *Skrivprocessen*. [Skrivprocessen | Karolinska Institutet Universitetsbiblioteket \(ki.se\)](#) Hämtad: 21.5.2024
- NE. (2023). *Amatörteater*. [amatörteater - Uppslagsverk - NE.se](#) Hämtad: 23.2.2024
- NE. (2023). *Finlandssvenska*. [finlandssvenska - Uppslagsverk - NE.se](#) Hämtad: 27.4.2024
- Rask, H., Stubbe, M. (2006). *Det unga Esbo, Esbobygdens ungdomsförbund 100 år*. Nord Print.
- Rovio, M. (10 juni 2019). Perisuomalainen kesäteatteri- ilmiö syntyi Suomeen sotien jälkeen. Aamuset. [Perisuomalainen kesäteatteri-ilmiö syntyi Suomeen sotien jälkeen - Kulttuuri - Aamuset](#) Hämtad: 14.1.2024
- Semi, M. (2012). *TAITAVAA TAIDETTA VAI PELKKÄÄ PUSKATEATTERIA?* – Tutkimusmatka kesäteatteriin. Turun Ammattikorkeakoulu. [Semi Mikko.pdf \(theseus.fi\)](#) Hämtad: 14.1.2024
- Svenskfinland. (6 september 2019). *Den finlandssvenska historien*. [Den finlandssvenska historien - Svenskfinland](#) Hämtad: 18.3.2024
- TINFO. (10 april 2014). *Kesäteatterissa miljoonayleisö – juurevalle teatterille ja perheesityksille kysyntää Suomen suvessa*. [Teatterin tiedotuskeskus TINFO | Kesäteatterissa miljoonayleisö– juurevalle teatterille ja perhe-esityksille kysyntää Suomen suvessa](#) Hämtad: 20.1.2024

Tredje sektorn. (11 september 2022). *Ett processinriktat arbetssätt*. [Ett processinriktat arbetssätt – Tredje Sektorn](#) Hämtad: 21.5.2024

Zhukova, E. (2019). *Finlandssvensk sommar-teater är ung men väldigt folkär*. Studentbladet. [Finlandssvensk sommar-teater är ung men väldigt folkär - Studentbladet \(stbl.fi\)](#) Hämtad: 6.2.2024

Bilagor

https://drive.google.com/file/d/1w57vqGcbcCrNUVMa-MQxGtQ_Y-0kgi9S/view?usp=sharing